

Handläggare
Maria Olsborn
pro Värmdö

Diarienummer
14VOS/0024

Vård- och omsorgsstyrelsen

Observationer i verksamheter

Förslag till beslut

1. Redovisningen godkänns.
2. Uppdraget ”Under 2012 skall en metod utarbetas, under första kvartalet för att genomföra observationer” avslutas.

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsstyrelsen

Bakgrund

I Detaljbudget 2012 gavs uppdraget ”Under 2012 skall en metod utarbetas, under första kvartalet för att genomföra observationer”.

Ärendebeskrivning

Tre vanliga former av beteendeobservation är naturalistisk observation, deltagande observation och strukturerad observation. Om observationer skulle genomföras inom proVärmdös vård- och omsorgsverksamhet skulle naturalistisk observation¹ vara den form som torde vara mest lämplig.

När observationer används behöver observatörerna använda sig av samma metodik och vara samspelta och eniga om vad som ska observeras samt hur observationerna ska analyseras så att observationerna kvalitetssäkras oavsett vilken person som utför den.

För att kunna skapa en korrekt bild av verksamheterna behöver hela verksamheten observeras och observationer genomföras på ett sådant sätt att kunder/boende inte påverkas. Att genomföra observationer inom verksamheter med demenssjuka och personer med funktionsnedsättning ställer höga krav på observatörerna och osäkerheten är hög avseende om resultatet verkligen speglar verkligheten.

En person som har en demensdiagnos eller en funktionsnedsättning har ett stort behov

¹ Vid naturalistisk observation sker observationer i objektens naturliga miljö utan att observatören på något sätt försöker kontrollera situationen. Vid denna form av observation försöker man undvika att de observerades beteende påverkas av observatörens närvaro till exempel genom att objekten blir så vana vid observatörens närvaro att de inte längre tänker på den. Observatören får heller inte utmärka sig genom att vara allt för passiv. Läs mer in olika observationsformer i bilagan ”Observationsmetoder är olika varianter på insamling av information i ett bestämt syfte”.

av trygghet och behov av en tydlig struktur för dagen. För en sådan person kan det upplevas som intimt och känsligt bara att få hjälp eller stöd av en annan person som kommer nära den egna kroppen. Personen måste då känna ett förtroende för de vårdare som ska hjälpa henne/honom. Sannolikt är att närvaro av en observatör i en sådan situation skulle rubba individens trygghet.

I samband med kvalitetsuppföljningar görs observationer av verksamheterna av kostcontroller, äldreomsorgscontroller och medicinskt ansvarig sjuksköterska. Vilka funktioner som deltar vid observationerna varierar beroende på vilken verksamhet som besöks. Vid uppföljningarna observeras de allmänna förhållandena inom verksamheterna i stort. I vissa fall förekommer även intervjuer med kunder/boende. Syftet med dessa observationer är att skapa en allmän uppfattning om verksamheten i stort.

Resultatet av observationerna vägs in i de kvalitetsuppföljningar som genomförs och kommer vård- och omsorgsstyrelsen tillhanda i form av de slutgiltiga rapporter som upprättas av beställarenheten efter kvalitetsuppföljningarna.

Mycket forskning och utvecklingsarbeten pågår när det gäller metoder för att göra observationer. I dagsläget finns ingen utarbetad metod som bedöms vara välfungerande för Värmdö kommuns vård- och omsorgsverksamheter.

proVarmdos egna brukarundersökning/kundenkät, uppföljning av ledningssystem, internkontroll, KKIK², Öppna jämförelser³ och de granskningar som görs i samband med kvalitetsuppföljningar ger en tydlig bild av kvaliteten inom vård- och omsorgsstyrelsen.

Bedömning

Observationer som ger en bild av de allmänna förhållandena inom verksamheterna sker i samband med kvalitetsuppföljningarna. Att genomföra observationer som är kvalitetssäkrade, som klart anger vad som ska observeras, hur resultatet ska analyseras och som speglar verkligheten inom proVarmdos verksamheter innebär stora svårigheter. I dagsläget är bedömningen att ingen välfungerande metod finns som uppfyller dessa krav på observationer. Dessutom görs bedömningen att de granskningar och enkäter som redan genomförs ger en tydlig bild av kvaliteten inom vård- och omsorgsstyrelsens verksamheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom proVarmdo ledningsstöd i samråd med äldreheten.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Tjänsteskrivelse Observationer i verksamheter	

² KKIK (Kommunens Kvalitet i Korthet) = en enkät som genomförs årligen av SKL (Sveriges Kommuner och Landsting).

³ Öppna jämförelser = en undersökning som genomförs årligen av Socialstyrelsen.

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
(föreliggande)	2 Observationsmetoder är olika varianter på insamling av information i ett bestämt syfte	Bilaggs

Pia Andersen
Produktionschef